

SAUELØYSING –og tankar rundt tema

LAM 2020

Inge Erikstad, Jølster

UTFORDRING

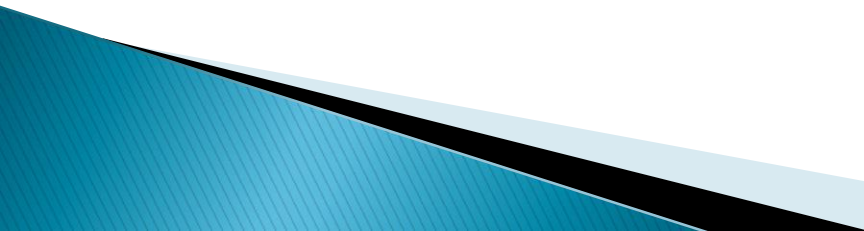
Sauer i vanskeleg terreng

- ▶ Kjem dei seg ut av terrenget på eiga hand?
- ▶ Kven eig dyra?
- ▶ Om dei ikkje kjem seg lause, kven har ansvar?
- ▶ Kor lenge er det mat/vatn i området?
- ▶ Kan ein gjere gale verre ved å prøve utjaging/løysing for tidleg?
- ▶ Eller bør det aksjonerast før det blir skikkeleg vanskeleg? Fare for ørneangrep?
- ▶ Dyrevelferd

SAUENE STÅR FAST

- ▶ Kven eig dyra og kven har ansvar for å organisere ein aksjon?
- ▶ Har ein god oversikt over terrenget, tal dyr, type dyr og kondisjonen deira?
- ▶ Kor mange folk trengst det, og er terrenget slik at det må sikrast mykje for å gjere løysinga trygg nok?
- ▶ Klarar ein å skaffe folk?

VIKTIG VED SAUELØYSING

- ▶ Sikkerheit, vurderer risikoen.
  - ▶ Planlegge godt; nok mannskap, klatreutstyr, samband, nokon til å kikke mot terrenget
  - ▶ Ved store vide fjellsider, med ein mosaikk av skårer og vegar, bør det leggast spor med GPS.
  - ▶ Vurdere terrenget/vegen for returen, (med løyste dyr)
  - ▶ Alltid ha med litt kraftfor, blanda med salt!
-

KURS I SAUELØYSING

Tema

- ▶ Vurdering av terreng og dyr
- ▶ Aktuelt sikringsutstyr, og bruk av dette
- ▶ Handtering av dyr, og farar kring dette
- ▶ Bruk av GPS, plotting av posisjonar/spor
- ▶ Rigging av standplass/anker i ulikt terreng
- ▶ Rappelering/nedfiring, sikring av klatrar
- ▶ Metodar for fanging av dyr i vanskeleg terreng
- ▶ Rigging av tautalje og heising/nedfiring av dyr

Kurs med lærevillige elever

Full konsentrasjon

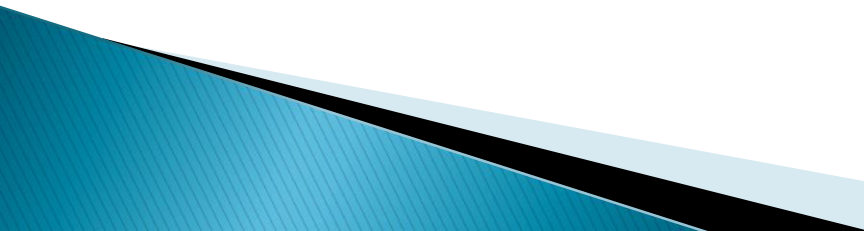
Ca. 10 mm klatretau festa med klips til søkestang

3,2 meter lang søkestang, for fanging av dyr

Fanging av dyr kan vere vanskeleg

- Alltid gje seg god tid og prate med dyra
  - Spake og rolege, tillitsfulle dyr
  - Urolege dyr, viktig med tolmod og kraftfor
  - Sky og stressa dyr, fanging med stang og løkke.
  - Forutsjå farar når ein skal fange dyr, sau og mann i brytekamp er skummelt!
  - Eigen sikkerheit kjem først!
-

Tilrettelegging i terrenget, for at dyr skal kunne jagast ut

- ▶ Muring
- ▶ Graving
- ▶ Sage ned skog og vegetasjon
- ▶ Lage trapper av tau, treverk, torver ol.
- ▶ Bore inn fester til trinn av ulikt materiale
- ▶ Eller kanskje er det berre å presse dyra ned/ut av fasteskåra. Av og til kan dyr gje opp, gjerne at dei ikkje torer å hoppe ned eit trinn som er ufarleg

Eksempel på muring

Lam i skårfeste

Over 100-høgdemeter oppover i vanskeleg terreng

Same område, mykje sikring og heising av dyr

Desse dyra kom vi ikkje nærare enn dette, men dei stod fast

Same området frå drone

13/09/2016 16:11

Vakkert natur på saueløysing

Desse to hoppa seg lause frå brun skår,
då dei lukta «suedopet» mjøl/salt!

Ikkje ta cola`en min!!

9 dyr i stort fjellområde, faste?

Same 9 dyra, sett frå fjellet ved sida

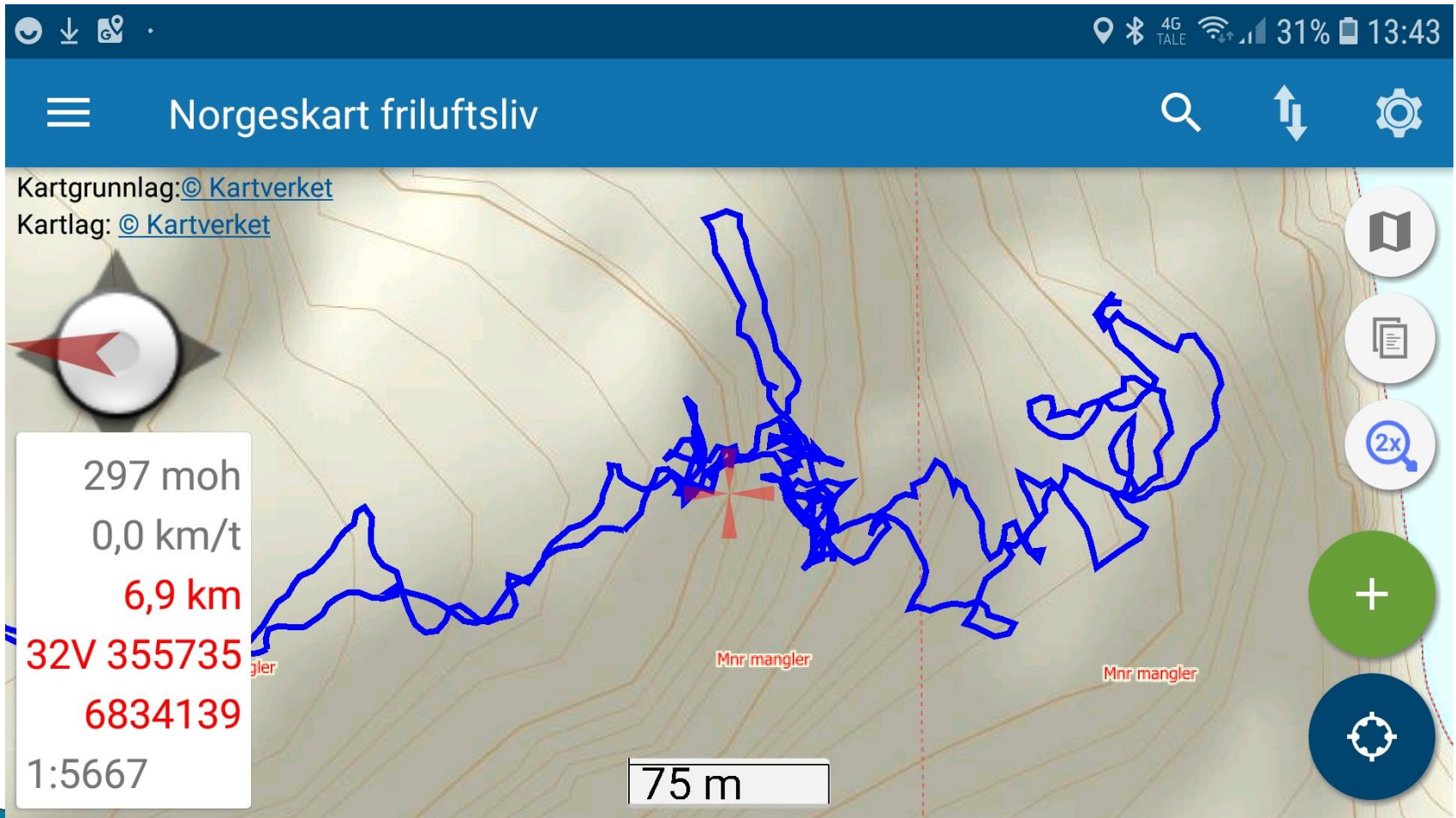

Vidt fjell, med mange skorar

GPS spor i same fjellområdet

DRONE

- ▶ Kan vere eit godt hjelpemiddel
- ▶ Prøve å jage dyr ut av vanskeleg terreng
- ▶ Observere dyr, kondisjon, øyremarker
- ▶ Vurdere terreng, vegetasjon, fjelltype
- ▶ Sjekke skada eller daude dyr
- ▶ Søkje etter dyr, i veldig kupert terreng, evt. vanskeleg å sjå med kikkert, over eit vatn
- ▶ Vurdere om dyr står faste eller ikkje

REGLAR FOR DRONEFLYGING

- ▶ Luftfartstilsynet.no
- ▶ Krav om registrering (RO1 operatør)
- ▶ Pliktig å setje seg inn i regelverk
- ▶ Ansvarsforsikring og flylogg
- ▶ Landingsløyve i nasjonalparker/verneområde
- ▶ Drone kan aldri erstatte godt tilsyn!
- ▶ Saumfaring av terreng med kikkert, både på tilsyn og sanking er det beste!!

Vurdering av terreng med drone

Same terrenget, her kan ein sjå kven som eig dyra og type dyr

Ser du sauven?

Sau i skorfeste, drone oversikt

Drone, vurdere terreng, lause steinar

Leiting etter gode og trygge fester

Lita hylle, mykje lause massar

Berga!

..og det vart sjølvsagt mørkt, men
vi hadde lykter, [naturlegvis](#)😊

